

Tunyogi Csapó Gábor

Anti-Eszmélet

Parafrázisok

József Attila „Eszmélet“-éhez

I

Elválnak végleg: föld s az ég.
Közöttük görbe úr marad csak.
És nincsen csilló könnyűség
gyerekeknek meg bogaraknak.
Levél helyett bilincset kapnak
a fák is. Sápadt szürkeség
a gyalocs helyett a virradatnak
darócból szabja köntösét.

II

De az, ki nem lát színeket
álmában, ugyan mit remélhet?
Meg sem fogan a képzelet,
hogymint rendben is lehet az élet.
Galaxisok is elvetélnek,
nemcsak elhibbant porszemek...
Bennem se nap, se hold nem éled,
örök homályban szenvedek.

III

Ma már ehetnél sült banánt,
vagy ananászt, meg fecskefészket,
kalácsot is kenyér gyanánt...
De majd belátod, ha megéred,
nem csillapítja semmi éhed
a végső biztonság iránt.
Biztos csupán a kocka-végzet,
mely végül mindent sírba ránt.

IV

Hevernek súlyos tölgyhasábok
egymáson... Furcsa bűvölet,
vagy öncsalás, ha rendet látok,
ahol fűrésznek rak ölet
az emberkéz, mely célt követ...
A nincsek bokra elvirágozott
és termett korcs gyümölcsöket...
Determinált csupán az átok.

V

Egy teherpályaudvaron
lapultam én is fogvacogva.
Nem örre lestem fél-vakon,
mert záporként hullott a bomba,
vörös kakas szállt száz vagonra,
az őrből üszkös csonthalom
lett, és heverték cafatokra
tépett lovak a flaszteron.

VI

A szenvedésre sem belül,
sem kívül nincsen magyarázat.
Csak tűrni kell, ha emberül
élni meg halni késztet vágyad.
S a szív, ha mégis néha lázad,
mert fájdalomban elmerül,
a lázadónak mély alázat
építsen házat menhelyül.

VII

A múlt jövőnkre ráfeküdt,
mint hegy, mely egereket ellik.
A törvények? Csak holt betűk,
szabályozandó azt a semmit,
mely napról napra újra vedlik,
és minden bőre ál-ezüst...
S no: minden törvény föl is feslik...
Valahol? Ugyan! Mindenütt!

VIII

A csönd nekem nem üthetett.
Az ifjúságom fölkeresni?
Ugyan minek? Nincs képzelet,
mely képes szabadságra lelni.
És csillagfényből sem jut semmi,
mert hallgatag cellám felett
– hogy ég felé se tudjak lesni –
cement, nem rács a mennyezet.

IX

Hol sír a vas, eső nevet,
lehet szeretni. Ám a rozstda
lassanként mindent eltemet,
azt is, mi be van aranyozva.
Az öntudat csak fulladozva
zihál, mint asztmás kisgyerek,
és Isten égő csipkebokra
pislákol csak: a szeretet.

X

Meglett ember vagyok. S szívem
apám, anyám emlékét óvja.
Tudom, hogy nem kért életem
halálra ráadás... De módja
enyém, és görcseim nem oldja
helyettem fel más senki sem...
Dúdolva néha, vagy jajongva
keresztemet magam viszem.

XI

A boldogság kiszenvedett.
Egy téli hajnalon megölte
a böllér kése. Ámde lett
jó hurka, kolbász, zsír belőle.
Piros-barnára sült a bőre,
s jövőndő húsvét-ünnepet
méltóvá tenni jóelőre:
sonkája leng a füst felett.

XII

Csupán homályos nappalok
lebegnek át az örök éjen.
Én nemsokára meghalok,
és nem tudom, hogy tiszta fényben
élek tovább, vagy vaksötétben
nem-létezésbe olvadok...
Biztos csak az, hogy mindenképpen
mindörökre elhallgatok.

(1987-89)

Ajánlás:

Attila! Te, kit túl korán
ölt meg ez értelmetlen élet,
lehet, Neked jobb így talán...
Nem éltél meg sok szörnyűséget,
és azt sem kell most végignézned,
hogy fogy a fény és nő az árny,
s csupán csak egyben követ néped:
önpusztításban ostobán!